

LA FORMACIÓ DE DOMÈNEC ESCORSA I BADIA

En un escrit anterior vam fer un apunt sobre la vida de **Domènec Escorsa** i les seves obres andorranes. En la recerca no vam acabar de saber quina era la seva formació acadèmica. No era un tema transcendent però teníem informació contradictòria que ens feia dubtar: si havia cursat o no els estudis d'arquitectura, si els havia fet a Espanya a França o mig i mig. Una cosa era certa, en l'època andorrana, tothom el tenia com a arquitecte i, de fet, així queda registrat en els projectes que va entrar al **Consell General**.



Herry Vicente Garrido en l'article *De Europa y Asia, elogio de la trasumancia*¹ comenta sobre **Gabriel Pradal** i **Domènec Escorsa**, els dos únics arquitectes refugiats espanyols que no van marxar de França: *Los arquitectos, miembros de una profesión liberal, fueron favorecidos en la mayoría de los casos. De hecho, tanto Pradal como Escorsa trataron de irse a América, pero debido a la restricción de salida en el caso del primero, y aparentemente a no ser profesional en el caso del segundo, ninguno de los dos salió de Francia.*

Escorsa va intentar infinitat de vegades anar cap a Amèrica incitat pel seu gran amic Josep Lluís Sert però no va poder ser i, finalment, s'establí a Bèziers on va bastir conjuntament amb el seu soci **Pierre Jeanneret** -cosí de Le Corbusier- edificis de gran interès com el **Lyceé professionnel Jean Mermoz** que avui forma part del patrimoni arquitectònic francès del segle XX en la categoria de monument.

¹ Veure Arquitectos en la web vitruvius.com.br

Referent als teus projectes, hem pensat molt. Crec que a Sud America hi han possibilitats. El país més interessant es el Brasil, pero actualment atravesa un moment difícil, a causa de l'inflació deguda a la guerra. L'Argentina té les dificultats que saps a causa del regim. A Mexic continuan construint molt, i potser es el millor país si es fa també de constructor. La construcció en aquest país= passa moments difícils, crisis també deguda a l'adaptació de les indústries al nou cost de vida. Es fa molt poca construcció encara. La competència es molt gran, la vida ha pujat un 50% i cal revalidarse, cosa difícil. El meu consell fora que si vols sortir immediatament de França vinguis al Mexic. Crec pero millor esperis a finals d'estiu. Cap al Setembre esperem anar a Londres per el Congrés del CIAM, després passarem per Paris i esperem tenir l'alegria de veure't i abraçarte. Aleshores es possible qu'els nostres projectes per Sud America tinguin mes cos.

Retall de la carta de Sert del 5 d'abril de 1947 des de Nova York explicant a Escorsa les possibilitats de feina de cada un dels països que coneixia (ANC1-835-T-52).

Recentment les arxiveres del **COAA** ens van posar sobre la pista de la petició d'ingrés al **Sindicat d'Arquitectes de Catalunya** que havia fet **Escorsa** l'any 1938. La demanda és com un **Curriculum Vitae** on queda perfectament recollida la seva formació acadèmica i professional fins la data. Els edificis que va presentar ens sorprenen avui per la seva modernitat, expressió d'un **Racionalisme** depurat. El fet de que demanés l'ingrés cap al final de la guerra civil, quan les coses ja anaven de tort pels republicans, fa pensar en què es preparava per l'exili. Ell havia treballat sense problemes l'any 1937 en el pavelló de la **República espanyola en l'Exposició universal de París** però, si a casa no tenia problemes de reconeixement sense titulació els podria tenir a fora, i així va ser. Les dificultats per ser acceptat com a refugiat al continent americà, on es volia personal qualificat, deriva dels dubtes sobre la seva formació. Aquesta situació acadèmica no era del tot estranya en aquella època recordem per exemple que persones tan transcendents per la història com **Le Corbusier** o **Frank Lloyd Wright** tampoc van acabar els estudis d'arquitecte. El mateix **Ricardo Bofill**, quan projecta el nou Santuari de Nostra Senyora de Meritxell tampoc tenia el títol essent el seu pare, Emilio, el que ho va signar.

En tot cas, per l'interès del document el reproduïm a continuació agraint la feina del personal de l'Arxiu històric del COAA.

Escaldes-Engordany, 30 d'Octubre del 2017



T. +376 869 558 - www.enricdilme.com

Av. Fiter i Rossell 109 - local 2
AD700 Escaldes-Engordany - Andorra

A N Y 1 9 3 0

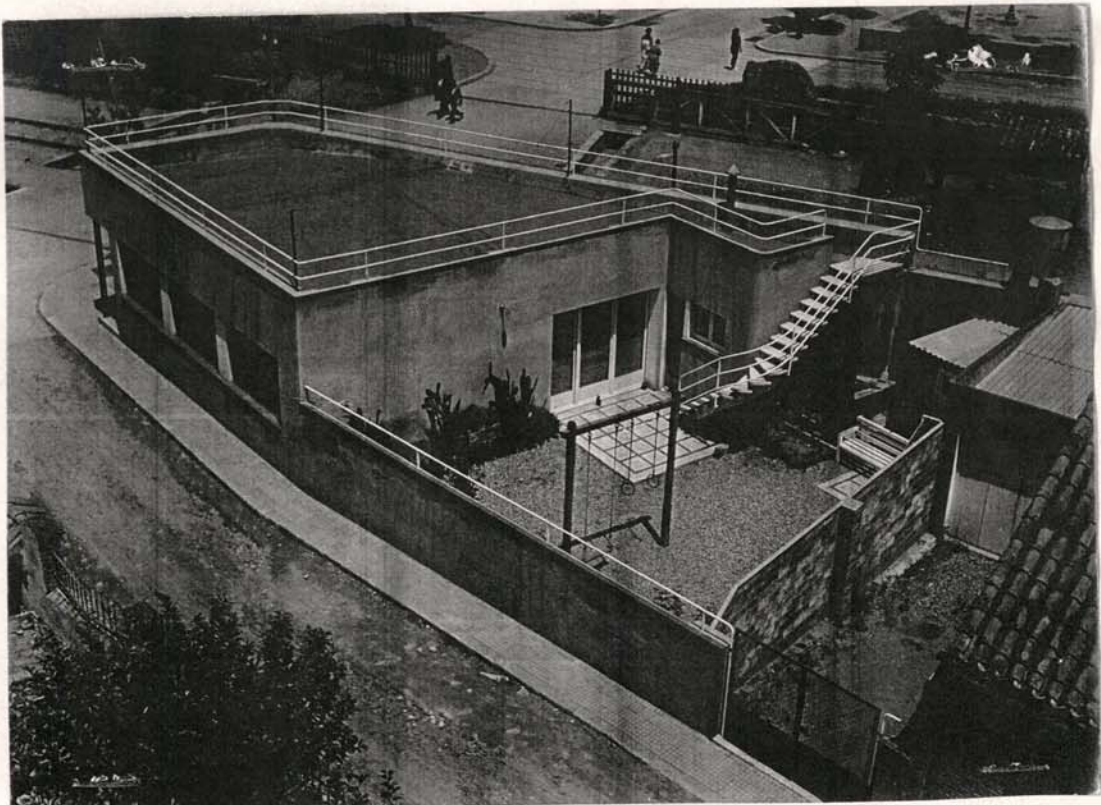
Casa nº 33 del carrer de J. Verdaguer.

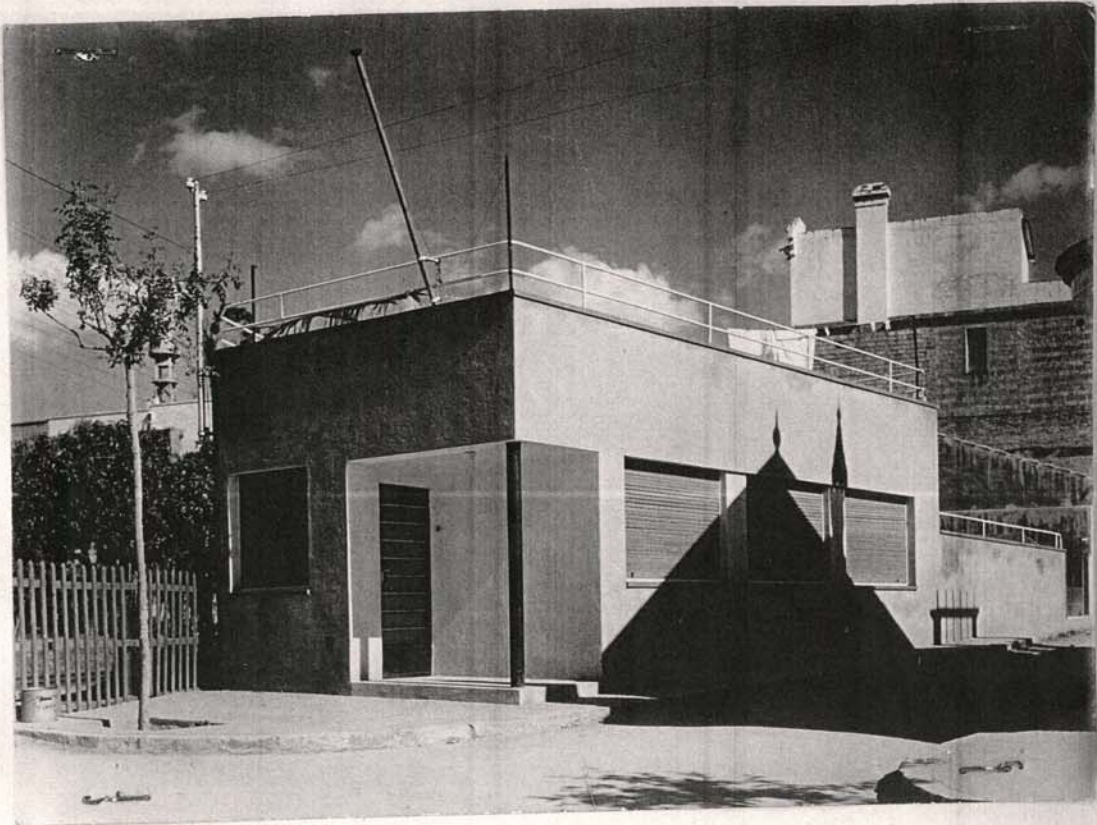
Propietari: J. Vallès.

Molins de Llobregat.

Es tracta de l'aprofitament d'una casa vella, en la reforma de la qual calia aprofitar les parets mestres i el terrat. La distribució interior definitiva consisteix en un rebedor, tres dormitoris, cambra de bany, menjador- sala d'estar i la cuina. El cos que forma aquesta última, fou afegit a la part del jardí. Fou suprimida l'escala, que era interior, i es construí adossada al cos que forma la cuina. L'espai que ocupava la caixa d'escala, s'aprofità per a instal·lar-hi la cambra de bany.

El pressupost d'execució de les obres fou de 8.600 pessetes.
=====





A N Y 1 9 3 1

Casa de lloguer: C. García Hernández.

Propietari. S. Claret.

Molins de Llobregat.

Es tracta d'una casa de planta baixa i dos pisos per a lloguer.

Els planxers són en ciment armat.

El pressupost d'execució de les obres fou de 33.000 pessetes.



A N Y 1 9 3 4

Fàbrica a Vilassar de Dalt.

Propietari: Samaranch. S. A.

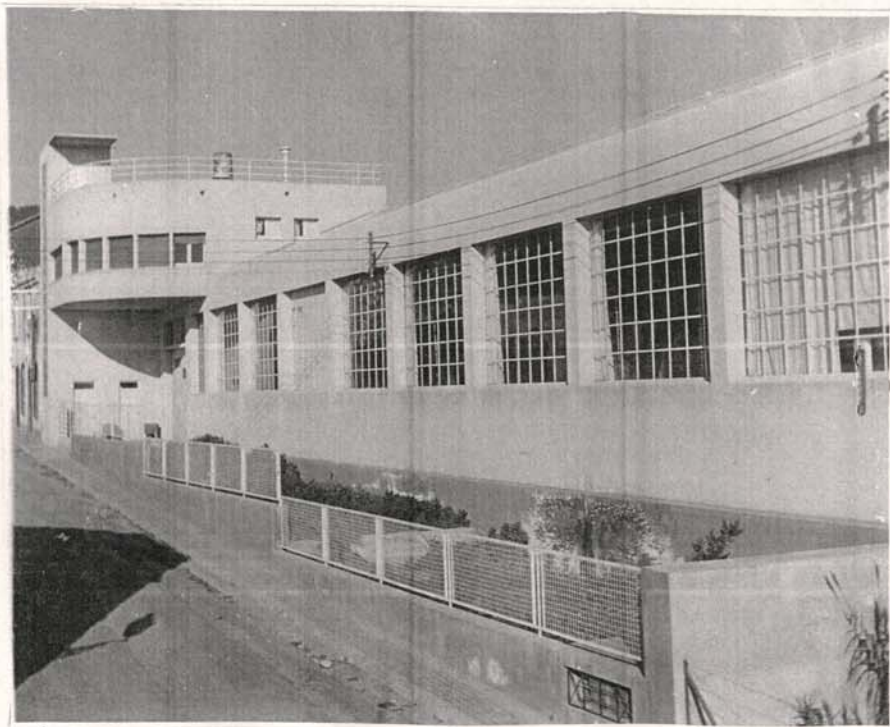
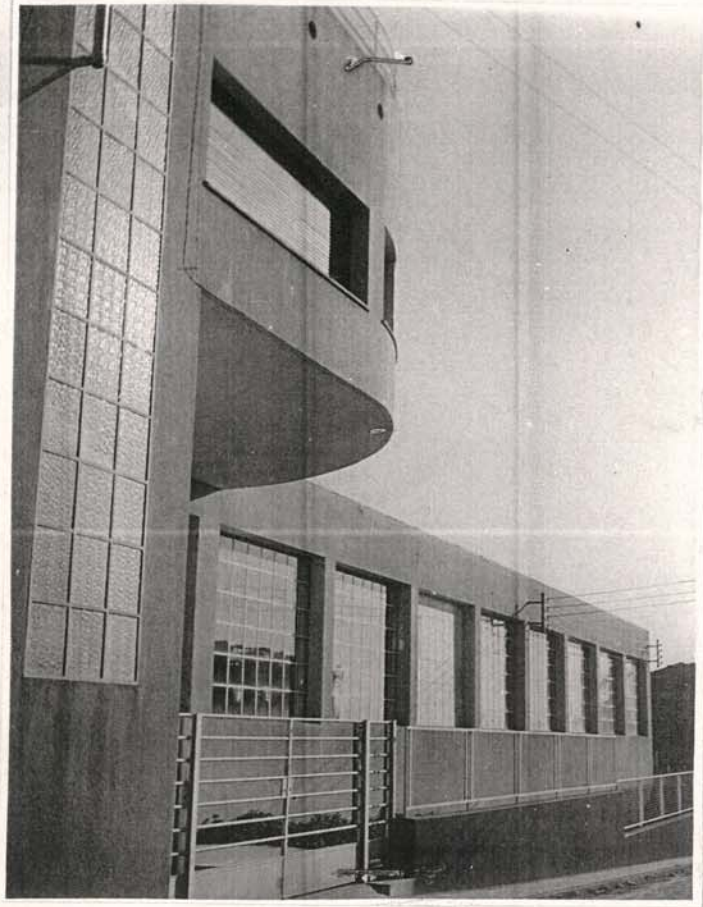
Consta de dues grans naus en forma d'angle recte. En el vèrtix hi ha el pis que forma la vivenda del director, la qual també té accés per una escala exterior independent.

Les naus estan equipades amb w. c., lavabos i dutxes.

L'osatura i els planxers són en ciment armat.

El pressupost d'execució de les obres fou de 90.000 pessetes.
=====





A N Y 1 9 3 5

Cases besones a Puigcerdà.

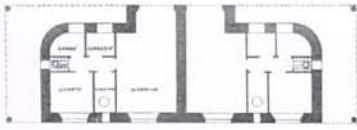
Propietari: Santiago Tarruella.

Estan emplaçades en un solar de la Urbanització Deulofeu, sobre el llac de Puigcerdà. La principal preocupació fou el no trencar l'harmonia del paisatge, conservant la tradicional cobertura de piçarra. Un dels problemes era la calefacció, la qual es resolgué a base de vapor i per una diferència de 20 graus. La planta baixa és més reduïda, tant per a deixar una major superfície de terreny lliure (el solar és molt reduït), com per a condensar-hi tots els serveis mecànics de les cases, deixant les plantes superiors destinades exclusivament a l'habitació propiament dita.

El pressupost d'execució de les obres, inclosos tots els treballs de jardineria, fou de 75.000 pessetes.

=====

Aquest edifici fou proposat per al premi anual de Girona. Les condicions especials en que hom exercia aleshores la professió, determinaren l'abstenció de presentar-la al concurs.



RAJ DE CARRER

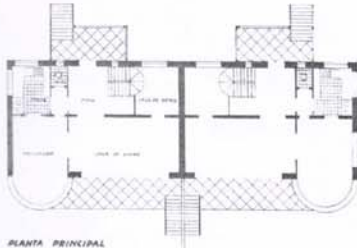


FAÇANA EST

CASES A PUIGCERDÀ

PROPIETAT
DE DN. SANTIAGO TORRUELLA

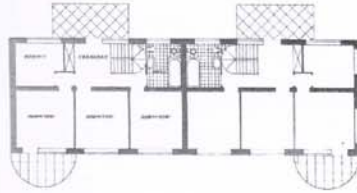
ESCALA 1:100



PLANTA PRINCIPAL



FAÇANA OEST



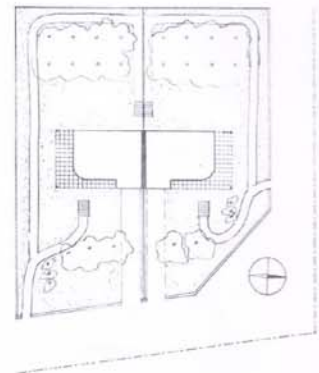
PLANTA 2ª



FAÇANA SUD



SECCIO



EMPLAÇAMENT ESCALA 1:200

A N Y 1 9 3 6

Casa nº 7 de la Plaça del Mercat.

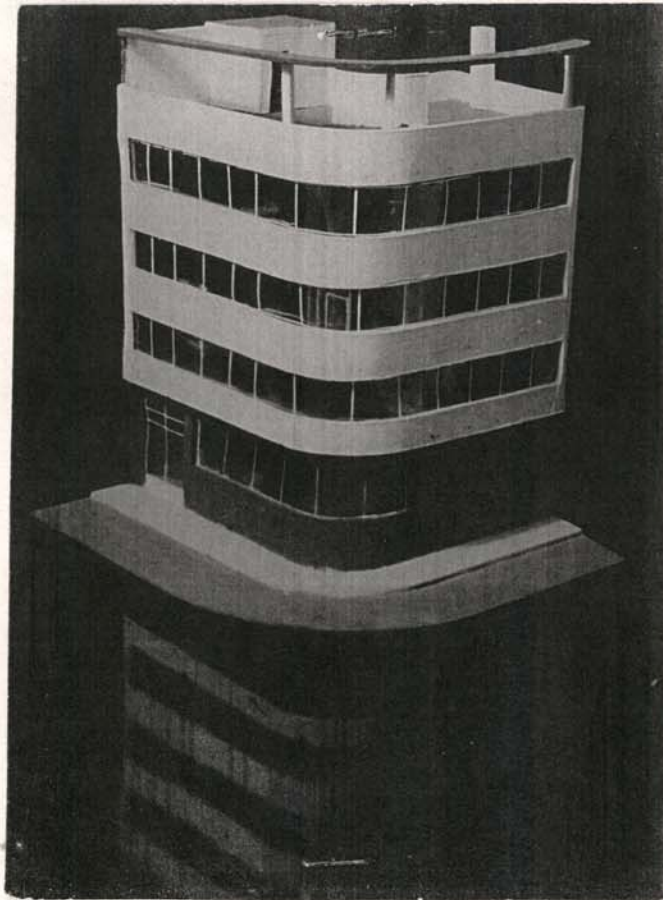
Propietari: Jaume Martí.

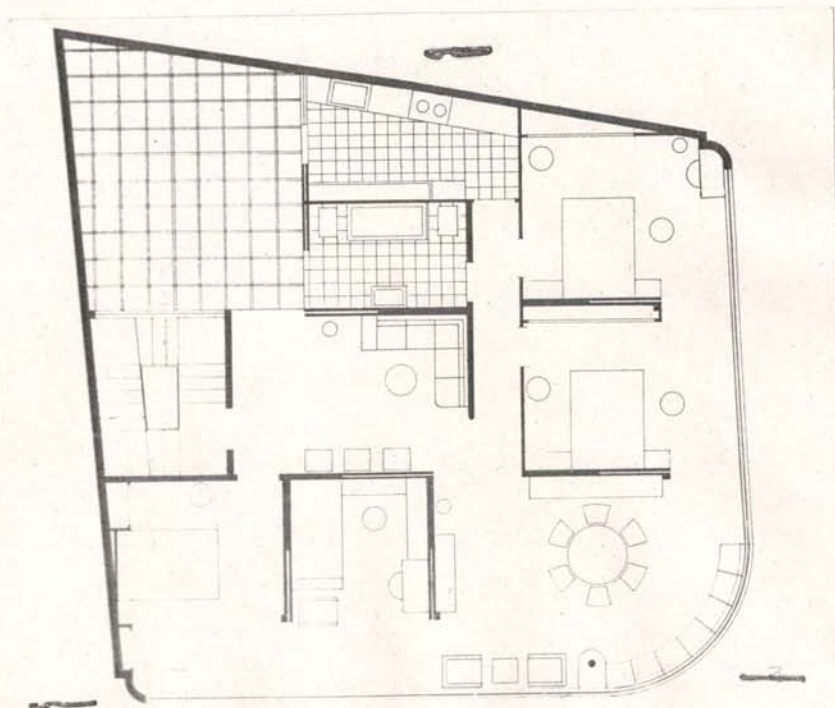
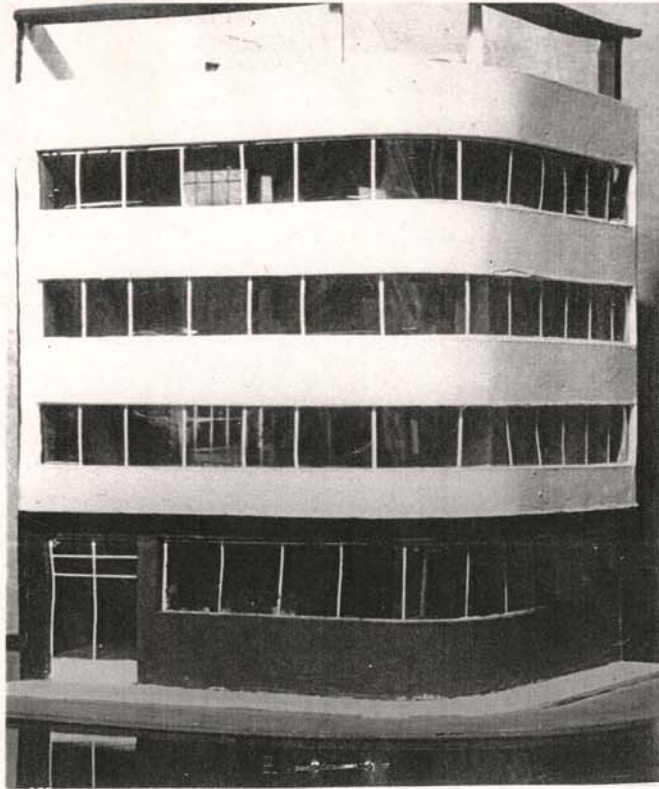
MOLINS de Llobregat.

Es tracta d'una casa de lloguer. Consta de planta baixa i tres pisos. Al terrat hom hi ha establert un jardí-solarium equipat amb dutxes. Aquesta obra, malgrat que ja estava començada, va tenir de paraitzar-se degut als fets del 19 de juliol.

Aquesta casa és un exemple típic de les ossatures mixtes. Estructura vertical amb maó totxo i planxers en ciment armat. Com pot veure's l'estructura és interior, quedant absolutament lliure la façana i reduïda a les seves exclusives finalitats: isolar i prendre llum. Les finestres eren calculades a base d'una doble membrana de vidre.

El pressupost d'execució de les obres era de 70.000 pessetes.





A N Y 1 9 3 6

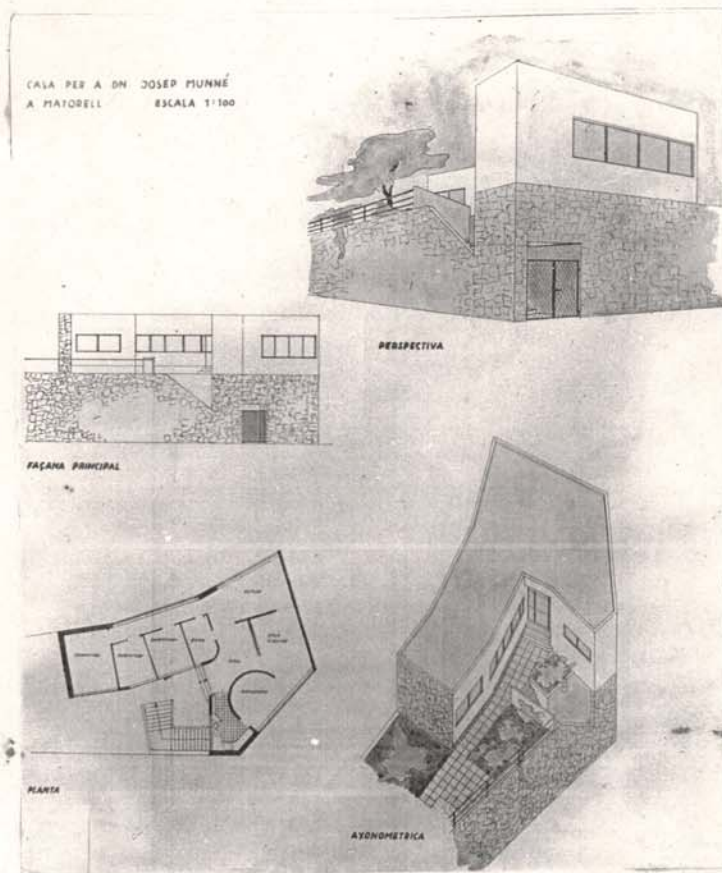
Casa d'habitació a Martorell.

Propietari: Josep Munné.

Aquesta casa està per acabar a punt de cobrir, doncs a causa dels successos de juliol es paralitzaren les obres.

Es tractava d'un terreny molt irregular i 3.50 metres més elevat del nivell del carrer.

El pressupost d'execució de les obres fou de 16.000 pessetes.



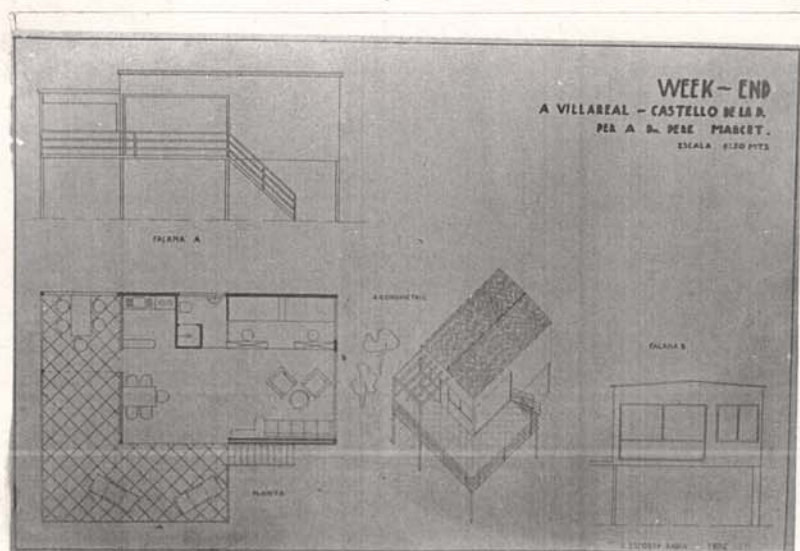
ANY 1936

Casa de final de setmana a Villarreal.
(Castelló de la Plana)

Propietari: Pere Marcet.

Es tractava d'un terreny reduït i dos metres més baix que el nivell del carrer. Els successos de juliol paralitzaren els treballs quan s'estava fent l'explanació del terreny.

El pressupost d'execució de les obres era de 12.000 pessetes.
=====





Companys:

Inspirat pel nou esperit que anima al Sindicat d'Arquitectes de Catalunya, i considerant d'altra banda que és a aquest Sindicat al que cal adreçar-me per ésser la primera autoritat en la matèria que interessa a aquesta petició, em plau d'exposar-vos el que segueix:

Després d'acabar els estudis de Batxillerat vaig ingressar a treballar a les obres que el meu pare realitzava en qualitat de Contractista, per tal d'aprendre l'ofici de paleta.

Vaig estudiar a Toulouse la construcció en ciment armat.

Tinc aprovades algunes assignatures a l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona. La manca de mitjans econòmics m'obligà a deixar aquests estudis.

Durant l'espai de sis anys vaig treballar amb l'Arquitecte Ramon Puig Gairalt.

Vaig cursar estudis superiors d'Arquitectura a l'École Universelle a Paris. La preparació de les assignatures de Calcul Integral, Mecànica Racional i Registència de Materials, vaig realitzar-la a Barcelona amb el professor, Francesc Navarro Borràs, Arquitecte.

Es a dit, que des dels quinze anys, totes les meves inquietuds, tots els meus estudis i totes les meves energies, no s'han mogut en altra direcció ni han tingut altra finalitat que l'Arquitectura i l'Urbanisme.

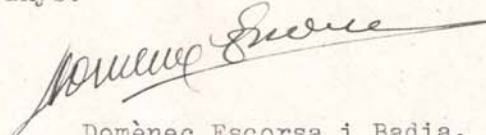
Malgrat la inconveniència que em suposava el no posseir el títol d'Arquitecte, he vingut des de l'any 1930 fins a la data, exercint la professió d'una manera intensa. Ja individualment, ja en col·laboració amb altres arquitectes he intervingut en una considerable quantitat d'obres de les quals he portat la direcció, portant a cap diversos treballs d'alguns dels quals acompanyo plànols, fotografies i una petita memòria explicativa.

Poso, doncs, a la vostra consideració tot aquest breu històric, per si creieu addient l'aprofitament dels meus coneixements professionals, (que des d'aquest moment poso a la vostra disposició) i per si en moment oportú, creieu just d'informar per tal que em sigui concedit un exàmen professional de Revàlida per a poder optar al títol d'Arquitecte.

Coses, addues, que espero merèixer del vostre just criteri.

Visqueu molts d'anys.

Barcelona, gener del 1938.


Domènec Escorsa i Badia.
Corts, 629, 3r, 1ª.

A LA JUNTA DEL SINDICAT D'ARQUITECTES DE CATALUNYA.